ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା

ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା

ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା

ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା

(ଖାରବେଳଙ୍କ କଳିଙ୍ଗ କାହାଣୀ)

ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା

ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା

ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା

ଜ୍ଞାନଯୁଗ ପବ୍ଲିକେଶନ
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା

ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା

(ଉପନ୍ୟାସ)

ଲେଖକ

ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା

ପ୍ରକାଶନ ଉପଦେଷ୍ଟା

ବିନୋଦ ବିହାରି ବିଶୋଇ

ମୋ: ୯୯୩୭୬୯୪୭୮୧

ପ୍ରକାଶକ

ଜ୍ଞାନଯୁଗ ପବ୍ଲିକେଶନ

ଏନ୍-୬/୪୨୮, ଆଇ.ଆର.ସି ଭିଲେଜ୍,ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୫

ଫୋନ୍ ନଂ- (୦୬୭୪) ୨୫୫୨୦୯୧

website:wwwgyanajuga.com
Email:contact@gyanajuga.com

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୨୦୧୮

ମୁଦ୍ରଣ : କ୍ରିଏଟିଭ୍ ଅଫସେଟ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୧୫

ଫୋନ୍ ନଂ- (୦୬୭୪) ୨୫୫୨୦୯୧

ମୂଲ୍ୟ : **ଟ. ୩୦୦.୦୦**

NISHARDHA SALABHANJIKA

(A novel)

Writer :

Indramani Jena

Publisher :

Gyanajuga Publication

N-6/428, IRC Village, Nayapalli, Bhubaneswar

Typesetting : Sarala Graphics, Bhubaneswar

Printed at : Creative Offset, Bhubaneswar

First Edition : 2018
Price : Rs. 300.00

ସିଦ୍ଧମୁନିମାନଙ୍କୁ ସମର୍ପିତ, ଯିଏ ଆଜିର ଅବହେଳିତ ମାନବିକତାକୁ ମୂଲ୍ୟବୋଧରେ ମଣ୍ଡିତ କରିବେ ।

ଲେଖକ

ଉପକ୍ରମ

ପାହାଡକୂଳ ଗାଁ ଟିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ତା ପ୍ରତି ଯାହା ଆକର୍ଷଣ ରହି ଆସିଥିଲା, ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସରେ ତାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଐତିହ୍ୟ ନେଇ ବିସ୍ମିତ ହୋଇପଡିଛି । ପାଦ ଚାଲି ଶିଖିବା ବେଳଠୁ ଏହାର ପାହାଚ, ଗୁମ୍ଫା ଓ ଘନ ନୀଳ ରଙ୍ଗର ନିରାସ କୋଳି ଟାଣି ନେଉଥିଲା ସେଠାକୁ । ଏମିତି ଯାଗା ନଥିବ ଏ ପାହାଡ ଉପରେ, ଯେଉଁଠି ଥରେ ହେଲେ ବି ପାଦ ପଡି ନ ଥିବ ଏଇ ବାଲ୍ୟକାଳର ଖେଳଭୂଇଁରେ । ସ୍ମୃତିର ଅୟମାରମ୍ଭରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରବଳ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଆସିଛି, ବାପାଙ୍କ ଉ□ଳି ମନରେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳି ଚାଲିଛି ସାରା ଜୀବନ । ଗୁମ୍ଫା ବୟସର ଅତୀତରେ ଜଣେ ରାଜା ନିଜର ରାଜଗାଦି ତ୍ୟାଗ କରି ସନ୍ୟାସୀ ହୋଇ କୁମାରୀଗିରିରେ ଜୀବନ ବିତାଇଥିଲେ ।

ଯେବେଠାରୁ ହେତୁ ଆସିଛି ଜାଣିବାକୁ, ଏହା ଏକ ସିଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ବୋଲି, ମନରେ ଧ୍ୟାନରତ ମୁନି ମାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନମୁଦ୍ରା ମନରେ ଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଯେବେ ପଢିବାକୁ ପାଉଛି ଏହା ଏକ ଅତି ପୁରାତନ ସଭ୍ୟତାର ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଥିଲା, ମନଟା ଇତିହାସର ରହସ୍ୟ ଖଚିତ ତଥ୍ୟ ସଂକଳନ କରୁଛି ।

ଏହି ଅନୁଚ୍ଚ ପର୍ବତ ଯୁଗଳ ରାଜଶକ୍ତିର ଚୁମ୍ବକ ସାଜିଛି ବିଗତ ପାଞ୍ଚ ସହସ୍ରାବ୍ଦରେ । କେବଳ କରକଣ୍ଡ କି ଖାରବେଳଙ୍କୁ ଏମାନେ ପ୍ରଲୋଭିତ କରି ନ ଥଲେ, ପର ଶତାବ୍ଦୀ ଗୁଡିକରେ ଶୈଳୋଦ୍‌ଭବ, କେଶରୀବଂଶକୁ ବି ଗୁଣ ଓ ସମ୍ଭାରରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆଣିଥିଲା ନିଜ କୋଳକୁ । ଏମିତି ବି ଘଟିଛି ବିଗତ ସାତ ଦଶକ ମଧ୍ୟରେ, ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବାର ପରେପରେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱାଧୀନତାର ବାଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଦେଶ ସ୍ନାତ ହୋଇପଡୁଥିଲା, ସିଏ ନିଜର ଅଦୃଶ୍ୟଶକ୍ତି ବଳରେ ନିଜକୁ ରାଜଧାନୀର ସର୍ବ ପୁରାତନ ବନ୍ଧନ ଭାବରେ ଚୁମ୍ବକୀୟ ବଳୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ପରିଶେଷରେ ଏହା ହୋଇ ପାରିଛି ବିଶ୍ୱର ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ସ୍ଥଳ, ଯାହା ନିଜେ ସୂଚାଉଛି କେତେ ସହସ୍ରାବ୍ଦର ଇତିବୃ□। ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଲଟିଯାଇଛି ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ।

କିନ୍ତୁ ଲେଖକଙ୍କ ମନରେ ବିଦ୍ୟୁତ ବେଗରେ ସମାହିତ ହୁଏ ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକକଥାର ଦଂଶନୀ ସାପର ଚଳାଚଳ, ଜୀବନ୍ତ ସୁବର୍ଣ୍ଣଯଖର କାହାଣୀ, ତପରତ ସିଦ୍ଧମୁନିଙ୍କର ଆଶ୍ରୟ, ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରତ୍ନତାତ୍ତ୍ୱିକ ଗାରିମା ତଥା ଗବେଷଣାଲବ୍ଧ ସାମାଜିକ ଚିତ୍ରାବଳୀ । ଚେତନାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ସେଇ ରାଜ୍ୟତ୍ୟାଗୀ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ପଦାଙ୍କ ଖୋଜି ଖୋଜି ମନର ଉତ୍ସୁକତାକୁ ତଥ୍ୟରେ ଭରିଦିଏ ।

ଜଣାଯାଏ, ଯେପରି ଏ ସବୁ କଥା କିଏ କହିଯାଉଛି, ସତ୍ୟତାର ଦୃଢ଼ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ କଳ୍ପନାର ସୁନେଲି ପରଦାରେ ରଚାଇ ଚାଲିଛି ସରିଯାଇଥିବା ମୁହୂ□ଗୁଡିକୁ, ଖୋଲିଚାଲିଛି ଗୁଡ଼ାଇ ହୋଇ ରହିଥିବା ଇତିହାସର ସପମସିଣାକୁ । ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନ କାର୍ବନ ଡେଟିଂ ପରି ଦିନେ ନା ଦିନେ ପଥରରୁ ଲେଉଟାଇ ପାରିବ ସବୁ ଇତିହାସର ଆଖିଦେଖା ସ୍ମୃତି । ଏବେ କିନ୍ତୁ କେହି ଯଦି ଏପରି ଘଟଣା ଦେଖିବାର ବିବରଣୀ ଦିଏ, ତାହା କଳ୍ପନା ବା ରଚନା ପଦବାଚ୍ୟ ମନେହୁଏ । କିନ୍ତୁ କେତେ ମୂଳ ଆଧାର ଓ ଲୋକକଥାର ପୃଷ୍ଟଭୁମିରେ ଇତିହାସ ଓ ଇତିହାସ ଉହାଡ଼ରେ ରହିଥିବା ଘଟଣା ଗୁଡିକର ଆଲୋକରେ ଏହି ଶାଳଭଞ୍ଜିକା ଐତିହସିକ ପୁସ୍ତିକାଟି ରୂପ ନେଇଛି ।

କଳିଙ୍ଗର ପ୍ରଥମ କୁମାରୀ ନିଜକୁ ଅଲୋଡ଼ା ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତିନି, ନିଜେ କେତେ ଅଳଙ୍କାରରେ ଭୂଷିତା ହୋଇ ମୂକସାକ୍ଷୀ ସାଜିଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଅକଳ୍ପନୀୟ ଅତୀତର ସଦ୍ୟସ୍ମୃତି ଭରା ଦୃଶ୍ୟରାଜିରେ । ଶୁଷ୍କ ପ୍ରସ୍ତର ଅତୀତର ଦର୍ପ ଖଚିତ କଳିଙ୍ଗାଧିବାସୀଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛନ୍ତି ନିଜେ କୁମାରୀ ପର୍ବତ, କଳିଙ୍ଗ କୁମାରୀ । ତାଙ୍କର ସୁକୋମଳ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପରିବେଷଣ କରୁଛନ୍ତି ଜୟା-ବିଜୟା ଗୁମ୍ଫାର ସୁରମ୍ୟା ଶାଳଭଞ୍ଜିକା । କୁମାରୀଗିରିର ଗୁମ୍ଫା ତୋରଣର ଶାଳଭଞ୍ଜିକା ସର୍ବପୁରାତନ ଭାରତୀୟ ଶିଳାଶିଳ୍ପର କୃତୀ, ଅପରୂପ ଯୌବନରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ଅବଳା ଅପଲକ ଚାହାଣିରେ ମନ ମୋହି ନେଉଛି । ପୁଣି ସୁଲଳିତ ସ୍ୱରରେ ବିଗତ ଦୂର ଅତୀତର ଅକଳ୍ପନୀୟ ଘଟଣାବଳୀକୁ ସଂଜୀବନୀ ଲେପ ଦେଇ କଳିଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣଯୁଗର ଦୃଶ୍ୟାବଳୀର ପୁନରାବଲୋକନ କରାଉଛି, ଜ୍ୟୋସ୍ନା ବିଧୌତ ଗିରିବକ୍ଷରେ ସମାରୋହର ରଜନୀରେ ପ୍ରତ୍ୟାଗତ ହେଉଛି ଅମାମୟ ଅତୀତର ସମୟ ସ୍ରୋତ, କିନ୍ତୁ ଏହା କ୍ଷଣିକ, ଏହାର ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରସାରଣ ଅନେକ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ, ଚନ୍ଦ୍ରକିରଣରେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ମାତ୍ର କୁଆଁତାରାର ଆବିର୍ଭାବରେ ନିର୍ବାପିତ ।

ଏତେ ଅତୀତକୁ ଯିବାର କଳ୍ପନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାଳ୍ପନିକ ନୁହେଁ, ଅନେକଟା ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ । ଲେଖକ ପାଠକ ମନରେ ଅତୀତର ମାନସିକତାର ଖିଅଟିଏ ପ୍ରଭାବ ଉପୁଜାଇବାର ଆଶା ପ୍ରକଟ କରନ୍ତି ।

ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ଜେନା,
ସମାରୋହ, ୧୨୮, ଡୁମୁଡୁମା(କ)
ଖଣ୍ଡଗିରି, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୩୦
ମୋ-୯୪୩୮୦୦୭୫୦୯

ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ

[ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜୋସ୍ନାଲୋକରେ ନିଶାର୍ଦ୍ଧର ତିନିଜଣ ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସୁ ଯୁବକଙ୍କୁ ପାଛୋଟି ନିଅନ୍ତି ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ ପଲ୍ଲବୀ ପୁଷ୍ପିତା, ସିଏ ଭାରତବର୍ଷର ଜଣେ ଆଦ୍ୟା ଶାଳଭଞ୍ଜିକା, ଯାହାର ରୂପ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି କୁମାରୀଗିରି ଜୟା-ବିଜୟା ଗୁମ୍ଫା ମୁହଁରେ । କଳିଙ୍ଗର ଆଦିଜିନାଙ୍କ କୃପାରୁ ସିଏ ବରପ୍ରାପ୍ତ, କଳିଙ୍ଗର ସୁବର୍ଣ୍ଣଯୁଗର ଦୃଶ୍ୟଗୁଡିକୁ ଶତକ ଜୟନ୍ତୀରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବାକୁ, କେବଳ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ଜ୍ୟୋସ୍ନାପ୍ଲାବିତ ରଜନୀର ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ।]

ଆଜି ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ପରିକଳ୍ପନା ରୂପ ନେଇଛି । ପାଠପଢା ସରିବା ପରେ ସେମାନେ ଚାକିରି ପାଇ ନାହାନ୍ତି, ରୋଜଗାରକ୍ଷମ ହେଲେ ବି ସମ୍ବଳ ଅଭାବରୁ ଉପାୟହୀନ । ନିଯୁକ୍ତି ନ ପାଇ ଗାଁରେ ରହି ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ଏମିତି ତିନି ଜଣ ବନ୍ଧୁ ଅର୍ଥ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଅଛନ୍ତି । କିଛି ବାଟ ନାହିଁ ।

ତିନି ଜଣ ଯାକ ହେଉଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଗାଁର, ପୁରାତନ ଗାଁଟି ଖଣ୍ଡଗିରି ଉଦୟଗିରି ପାଦଦେଶରେ, ପାହାଡ ଜଙ୍ଗଲ ଯୁଗ ଯୁଗାନ୍ତରରୁ ପାଖ ବସ୍ତି ଗୁଡିକର ଜୀବନଧାରା ସିଧା ସଳଖ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଛି । ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବା ଯୁଗଟିଏ ହେଲାଣି, ତଥାପି ବି.ଏ. ପାସ୍ କରି ଚାକିରି ନାହିଁ, ତିନି ବନ୍ଧୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ସାମଲ ଘରୁ ଅପ□ ସାମଲ, ସାମନ୍ତରା ଘରୁ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଆଉ ବାରିକ ଘରର ଅଭିରାମ ।

କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏ ଯାବତ୍ ସେମାନଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ଚପଳତା ହରାଇନାହାନ୍ତି, ଗାଁର ତାସ ଖେଳ କି ବୋହୂଚୋରୀ ପାସୋର ହୋଇନି ମନରୁ । ସେମିତି ଋତୁ ଅନୁସାରେ ଦୁଧକୋଳି, ଜାମୁକୋଳି କି ପାହାଡର ନିରାସ କୋଳି ମନଭରି ଖାଆନ୍ତି, ଗାଁର ପୋଖରୀ, ପାଣିଧାର ଆଉ ମାଛ ଧରିବାର ମଜାରେ ହଜାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଦିନକର ତିନିଜଣ ଯାକ ଉପର ସାହିର ଚିନ୍ତା ଅଜା ପାଖରୁ ଅନେକ ପୁରୁଣା କଥା ଶୁଣି ଚକିତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଚିନ୍ତାମଣି କୋଉ ଗାଁରୁ କେତେ ପୁରୁଷ ହେବ ଆସି ଏଇ ଗାଁରେ ବାସିନ୍ଦା ହେଲାଣି, ଜଣାନାହିଁ । ନିଶ୍ଚୟ ଅନ୍ୟ କୋଉ ଗାଁରୁ ଆସି ରହିଯାଇଛି । ନ ହେଲେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଜା କିପରି ହୁଅନ୍ତେ ? ବାପାର ଅଜା, ପୁଅର ଅଜା ପୁଣି ନାତିର ବି ଅଜା !

ଦିନକର ଅଜା କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, "ଆରେ ତୁମେ ତିନି ଭେଣ୍ଡିଆ, ଯାଉନ ଏଇ ପାହାଡ଼ରୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଭଅଁରମାରୀ ଗଛଟିଏ ଖୋଜି ଆଣିବ, ତମ ଗାଁର ଗୋଟିଏ ଘରେ ଦି ଦିଟା ବଡ଼ରୋଗୀ । ବଡରୋଗ ପାଇଁ କଅଣ ଔଷଧ ଅଛି ? କେତେ ଔଷଧ ଖାଇଲେଣି ସେ ଦି ଜଣ, ପୁଣି କାହା କାହାକୁ ରୋଗ ଧରିପାରେ । ମୁଁ ଜାଣିଛି ଏଇ ପାହାଡରେ ଗୋଟିଏ ଭଅଁରମାରୀ ଗଛ ରହିଛି, ତାହାରି ତୈଳ ସେବନ କଲେ କୁଷ୍ଠରୋଗ ନିରୋଗ ହୁଏ ।"

ଅପ□ପଚାରିଛି, "ଅଜା ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ଏଇ ପାହାଡରେ ସେ ଗଛଟି କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଆଉ କିପରି ଚିହ୍ନିବ ?"

ଅଜା ଉ□ର ଦେଲେ, "ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ବୁଦା କି ଲଟା ଗଛ, ରାତିରେ ଭଅଁର ସାଲୁବାଲୁ ହୋଇ ଉଡୁଥିବେ, ସକାଳୁ ସବୁ ଭଅଁର ମୂଳରେ ମରି ପଡିଥିବେ । ସେଇ ଗଛଟି ଚିହ୍ନି ମୂଳରୁ ଚାଖଣ୍ଡେ ଛାଡି କାଟି ଆଣିବ । ତା ପରେ ମୁଁ କହିବି କେମିତି ଔଷଧ ହେବ ।"

ଅଭିରାମ ପଚାରିଲା, "ଅଜା ଆମେ ତ ଏ ପାହାଡରେ କେତେ ବୁଲିଛୁ, ଖେଳିଛୁ କିନ୍ତୁ ଏମିତି ଗୋଟିଏ ଲତା କି ଗୁଳ୍ମ ଦେଖିନୁ କି ଶୁଣିନୁ ।"

ଅଜା କହିଲେ, "ଆରେ ତୁମେ କଅଣ ଏଇ ପାହାଡରେ ଯାହା ଅଛି ସବୁ ଜାଣିଛ ? ଏଠି ଦିନ ଅଲଗା, ରାତି ଅଲଗା । ଶୁଣିନ, ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ସେ ବୁଢ଼ା ତିନିଟା କିପରି ସୁନା ଯଖ ସନ୍ଧାନରେ ରାତି ସାରା ବୁଲି ବୁଲି ପା□ବର୍ଷ ହେବ ଥେୟା ହେଲେଣି ? ପଚାରିଲେ କହୁଛନ୍ତି, ଆମେ ସନ୍ଧାନ ପାଇଛୁ, ମିଳିଯିବ । କିନ୍ତୁ ସେମିତି ଧାଇଁଛନ୍ତି । ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଉଜଳ ଆଲୋକରେ ଭୂଷିତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯକ୍ଷ ସେମାନଙ୍କର ଜାଲରେ ପଡିଲେ ସେମାନେ ଧନୀ ପାଲଟିବେ ! ଏମିତି ଏଇ ଅ□ଳର କେତେ ରାତାରାତ ଧନୀ ହୋଇଥିବା ପରିବାର ସେଇ ସୁନା ଯଖପ୍ରାପ୍ତିରେ ବୋଲି ଲୋକମାନେ କହନ୍ତି ।"

''କିନ୍ତୁ ଅଜା ଆମେ ଶୁଣିଲୁ, କେଇ ବର୍ଷ ତଳେ ଆମ ଗାଁର ମଦନା ଗଉଡ଼ର ଭାଇ ପାହାଡରେ କେତେ କଥା ଦେଖି ଗୁମର ରଖିଥିଲା । ଦିନେ କହୁ କହୁ ଗୁପ୍ତକଥା ମୁହଁ ଖୋଲି ଜଣେ ସାଙ୍ଗକୁ କହିଦେଲା, ସେଇଠି ତାର ଛାତି ଫାଟିଗଲା ।'' କହିଲା ଅପ□।

''ବହୁତ ଏମିତି କଥା ରହିଛି ଖଣ୍ଡଗିରି ଉଦୟଗିରି ବିଷୟରେ, ଏହା ଏକ ସିଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ର ହିସାବରେ । କେତେ କେତେ ସାଧୁ ସନ୍ୟାସୀ ଏବେ ବି ତପ ସାଧନା କରିବାକୁ ଏହି ପୀଠକୁ ଧାଇଁ ଆସନ୍ତି । ଏଇଠୁ କୁଆଡେ ମହିମା ଗୋସେଇଁ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ ଆମର ଜାଣିବାରେ । ଆଉ ପୁରାତନ କାଳରେ କଅଣ କଅଣ ହେଉଥିଲା, ତାହା କେବଳ ଜୈନ କି ଖାରବେଳଙ୍କ ଠାରେ ସୀମିତ ହୋଇ ନଥିବ । କେବଳ ଖାରବେଳଙ୍କ ବିଷୟ ଲୋକମାନେ ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟକ ମାନେ ଖୋଜି ବୁଲନ୍ତି, ହେଲେ ଆମେ ଏଠିକାର ଅଧିବାସୀ ମାନେ ଜାଣୁ ଯେ ରାତି ଅଧ ପରେ ପୂର୍ବଦିଗରୁ ଗୋଟିଏ ସୁସଜ୍ଜିତ ବିମାନ ଆସେ, ବହୁଲୋକ ଆସନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ଦୁଇ ପାହାଡ଼କୁ ଚଢ଼ି କୁଆଡେ ଉଭେଇ ଯାଆନ୍ତି । ଅନେକ ଲୋକ ଏଇ ପାହାଡ଼ ଚାରି ପାଖ ଗାଁର କହନ୍ତି ଏଠାରେ ମୁନି ଋଷିମାନେ ବେଳେବେଳେ କମଣ୍ଡଳୁ ଧରି କଠଉ ପିନ୍ଧି ପାହାଡରେ ଚାଲୁଥିବାର ସେମାନେ ଦେଖନ୍ତି ।'' ଅଜାଙ୍କ ପାଟିରୁ ବାହାରିଲା ।

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଓରଫ ପାଣୁ ପଚାରିଲା, ''ଅଜା ଏଗୁଡାକ ସତ କଥା ନା ଲୋକ ଫାନ୍ଦି ଯୋଡି କହନ୍ତି ?''

ଅଜା କହିଲେ, ''ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରେନି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା ଶୁଣିଲେ ମୋତେ ଭୟ ଲାଗେ, ମୁଁ ଦିନ ଦି ପହର ନହେଲେ ଏ ପାହାଡକୁ ଯାଏନି । ଲୋକ କହନ୍ତି ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଭୟଙ୍କର ସାପ ଅଛି, ତା ନା ଦଂଶଣୀ । ଏହା କିଛି ବାଟ ଉଡିପାରେ, ଗଛ ଉପରୁ ତଳକୁ ଡେଇଁ ବିଷାକ୍ତ ଚୋଟ ମାରିପାରେ । କିଏ କିଏ ଏ ସାପ ଦେଖିଛନ୍ତି ବୋଲି କହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିଛନ୍ତି । କାହାକୁ ଦଂଶନ କରିବାର ଆମେ ଜାଣିନୁ ।''

ତିନିଜଣଯାକ ଏକ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲେ, ''ଅଜା, ରାତି ଅଧରେ ପାହାଡ଼ରେ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିବନି ? ଜଙ୍ଗଲର ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ, ଭୂତ ପ୍ରେତ ଆଦି ରାତିରେ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିବେନି ?''

ଅଜା କହିଲେ, ''ହଇରେ ତୁମେ ଆମ ଗାଁର ତିନିଟା ସଳଖ ସୁନ୍ଦର ଭେଣ୍ଡିଆ, ରାତି ସାରା କେତେ ଲୋକ ଖୋଜି ବୁଲୁଛନ୍ତି ସୁନାରୂପା । ତୁମେ କହୁଛ ଭୂତ ପ୍ରେତ ! ଏଇଟା ପରା ଗୋଟିଏ ସିଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ର । ପାଇଲେ ପାଇବ କୋଉ ସିଦ୍ଧମୁନି ଯିଏ କାଳ କାଳକୁ ତପରେ ବସିଥିବେ । ଗଲା ସନ ଉଦୟଗିରି ସାମନାରୁ ମାଟି ଖୋଳି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରତ୍ନତ□ବିଭାଗ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ସାମନାରେ କିପରି ପାହାଚ ଆବିଷ୍କାର କଲେ ? ସେମିତି ଅନେକ ଅଜଣା କଥା ଲୁଚି ରହିଛି ଏଇଠି । ଯଦିଚ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ମଥାରେ ରଚିତ ଲେଖା ବହୁତ କଥା ଆଲୋକକୁ ଆଣିଛି, ତାଠାରୁ ବହୁତ ତଥ୍ୟ ପଦାକୁ ଆସିନି । ତିନିଜଣ ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବକ, କିଛି ନୂଆ କରି ଦେଖାଅ ।''

ଏକାଥରକେ ସବୁ ସନ୍ଦେହ ଦୂର ହୋଇଗଲା ତିନି ଜଣଙ୍କ ମନରୁ । ତଥାପି ସେମାନେ ରାତିରେ ପାହାଡ଼କୁ ଯିବେ, କଅଣ ଘଟୁଛି ଦେଖିବେ ଆଉ ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସୁନ୍ଦରାୟ ଘରେ ଯେମିତି ବଡ଼ରୋଗ ବ୍ୟାପିଛି, ତାହାର ପ୍ରତିକାର ଆଶାରେ ଭଅଁରମାରୀ ଗଛର ସନ୍ଧାନ ନେବେ ।

ତିନିଜଣ ଗୋଟିଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ, ସେମାନେ ରାତି ଅଧରେ ଖଣ୍ଡଗିରି ଉଦୟଗିରି ଉପରକୁ ଯିବେ, ଘରେ କାହାକୁ ଜଣାଇବେ ନି । କାରଣ ଘରୁ କିଏ କାଳେ ମନା କରିଦେବେ । ନିଜେ ଶୋଉଥିବା ଆଖଡ଼ା ଘରୁ ରାତିରେ ବାହାରି ପୁଣି ଫେରିଆସି ଶୋଇ ପଡ଼ିବେ । ପାଖରେ କିଛି ଉପକରଣ ଥିଲେ ବି ଆବଶ୍ୟକ ନ ପଡ଼ିଲେ ତାହା ବ୍ୟାଗରୁ ବାହାରକୁ ବାହାର କରିବେନି ।

ଶୁଭ ଦିନ ଦେଖି ପୁଷ ପୁନେଇଁରେ ବାହାରିଛନ୍ତି, ଅତି କମ୍‌ରେ କିଛିଟା ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ଖାଲି ଆଖିରେ ଦେଖିହେବ । ପାହାଡ଼ର ପ୍ରତି ଯାଗା ସହିତ ଏମାନେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପରିଚିତ । ପାହାଡ଼ଟି ରାତିରେ ତାହାର ରୂପ କିପରି ପରିବ□ନ କରୁଛି, ନିଶା ଗର୍ଜନ କଲାବେଳକୁ ଏହାର ରୂପ କେମିତି ହେଉଛି ସେତିକି ଦେଖିବାକୁ ବାକି ଅଛି ।

ବେଶ୍ ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଏମାନେ ଉଦୟଗିରି ଲମ୍ବା ସିଡ଼ିରେ ଉଠି ହାତୀଗୁମ୍ଫା ସାମନାକୁ ଉଠୁଛନ୍ତି । ପୁନେଇର ବଡ଼ ଜହ୍ନ ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ପଶ୍ଚିମକୁ ଗଡ଼ିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଉଛି । କେଜାଣି କାହିଁକି ଆଜି ରାତିରେ ଟିକିଏ ପବନ ବହୁଛି । ଶୀତ ସରି ସରି ଆସିଲାଣି, ଦଲକାଏ ପବନ ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ତଳକୁ ଯେମିତି ବହି ଆସୁଛି । ବଣମଲ୍ଲୀର ସୁବାସରେ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ମହକି ଉଠୁଛି । ଯେମିତି କିଏ ଉପରୁ ବାସନା ତଳକୁ ସିଞ୍ଚୁଛି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ହାତୀଗୁମ୍ଫା ଉପରଟା ପଥର ଚଟାଣ, ଫୁଲଗଛ ବିହୀନ । ଏତେ ବାସ୍ନା ଆସୁଛି କିପରି । ତିନି ଜଣ ଯାକ ଆଜି ନିର୍ଭୟରେ କାନ ଡେରି ଅଛନ୍ତି କିଏ ଏହି ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ଆବିର୍ଭାବ ହେବେ କି ?

ସ୍ୱଚ୍ଛ ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକରେ ଦୁଇଟି ମଣିଷ ଛାଇ ଆସି ହାତୀଗୁମ୍ଫା ସାମନାରେ ରହିଗଲେ । ଛାଇ ଦୁଇଟି ଦୁଇଜଣ ଯୌବନବତୀ ସ୍ୱର୍ଗସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟା ରୂପରେ ଠିଆ ହେବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଏ ତିନିଜଣ ଆଗନ୍ତୁକ । ଭୟରେ ମନ ଭିତରେ କାତର ହେଲେ ବି ସେମାନେ ଏହି ନିଶାର୍ଦ୍ଧ ରଜନୀରେ ପାହାଡ଼ ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଏମିତି ଦୃଶ୍ୟ କଦାପି ଆଶା କରି ନଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଭିତରୁ ଟିକିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବତୀ କନ୍ୟା ଜଣକ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ମଶାଲ ଧରିଥିଲେ । ହଠାତ୍ ତାହା ଜଳି ଉଠିଲା । ଏମିତି ଆଲୋକ ସେଇ ମଶାଲରୁ ବିକିରଣ ହେଲା, ସମଗ୍ର ପାହାଡ଼ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦିବାଲୋକ ପରି ଆଲୋକିତ ହୋଇଉଠିଲା । ତିନିଜଣ ଯାକ ଭୟରେ ନିର୍ବାକ୍ ହୋଇପଡିଥାନ୍ତି । ପୁଣି କୋଉ ଦିଗକୁ ଧାଇଁ ପଳାଇବାର ରାସ୍ତା ନାହିଁ, କେବଳ ହାତ ଧରାଧରି ହୋଇ ନିଜ ନିଜର ଭୟକୁ ସମ୍ବରଣ କରୁଥାଆନ୍ତି ।

ଏହି ସମୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ କନ୍ୟା ଜଣକ ତିନିଜଣ ଆଗନ୍ତୁକ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କିଛି ସମ୍ମାନସୂଚକ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲେ । କିଛି ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର ପାଇବାକୁ ଆଶା ନରଖି କହିଲେ, "ଆପଣମାନେ ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦେଖିଛନ୍ତି, ଜାଣିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏ ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ଆପଣମାନଙ୍କର ହେତୁ ଆସୁନି ।"

ସିଏ କହି ଚାଲିଲେ, "ଛାଡ଼ନ୍ତୁ, ମୁଁ ହେଉଛି ତଳ ଜୟା-ବିଜୟା ଗୁମ୍ଫାର ଦ୍ୱାର ଉପରେ ଖୋଦିତ ଶିଳାଭଞ୍ଜିକା, ଆଉ ମୋ ସହିତ ଅଛନ୍ତି ଗଣେଶ ଗୁମ୍ଫା ମଧ୍ୟମ ଖମ୍ବର ଗୁମ୍ଫା ଆଲୋକିତ କରୁଥିବା ଦିଶିଧାରିକା । ଆମେମାନେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲୁ ଆପଣ ତିନିଜଣ ଆଜିର ଆମର କୁମାରୀଗିରି କଳିଙ୍ଗ ସମାରୋହ ଶତବାର୍ଷିକୀ ଉତ୍ସବ ଅୟମାରମ୍ଭର ଶୁଭଲଗ୍ନରେ ଏଠାରେ ପଦାର୍ପଣ କରିଛନ୍ତି । ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବାକୁ ଧାଇଁ ଆସିଲୁ ।

"ଏହି ଉତ୍ସବ କୁମାରୀ ପର୍ବତରେ ଖାରବେଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଋଷଭନାଥଙ୍କ ମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ଶିଳାଲିଖନ ହେବାଠାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଆମ ଶିଳାକନ୍ୟା ଓ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଚରିତ୍ରଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ପାଳିତ ହେଉଛି । ଏହା ଆମର ଅଧିଷ୍ଠାତା ଦେବତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ । ପ୍ରତି ଶତକ ବର୍ଷର ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ରାତିରେ ଆମେ ପାଉ ଜୀବନ୍ୟାସ । ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଭୂମିଷ୍ଠ ହେଉ । ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ଅତୀତର ସେଇ ବାରବର୍ଷର କଳିଙ୍ଗର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗର ସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ପୁନରାବଲୋକିତ ହୁଏ ବାର ମାସର ପୂର୍ଣ୍ଣିମାର ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ । ଏହି ଦୃଶ୍ୟପଟ୍ଟର ନେତୃତ୍ୱ ନିଅନ୍ତି ସ୍ୱୟଂ କଳିଙ୍ଗାଧିପତି ଖାରବେଳ । ଦୁନିଆଁରୁ ଇତିହାସରୁ ସବୁ ଚରିତ ସବୁ ରାଜା ହଜି ଯାଇପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ କୁମାରୀଗିରି ସହିତ ଖାରବେଳ ଏମିତି ଅନୁରକ୍ତ, ଏହି ସତ୍ୟ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ମଥାଲିଖନ ପରି ଅମର ହୋଇ ରହିଥିବ ।

"ଆମମାନଙ୍କର ଶିଳାସ୍ଥିତ ଜୀବନରେ ବି ଆମେମାନେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଦେଖି, ଜାଣୁ ଓ ଏହି ଦୁଇ ସହସ୍ରାବ୍ଦରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜୀବନ କାଳରେ ଆମର ବି ଭାଷାନ୍ତର ହୋଇଛି, ନିତିଦିନ ଆପଣ ମାନଙ୍କର ଆଳାପ ଶୁଣି ଶୁଣି ଆମର ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷା ଆଜିର କଥିତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବନି, ଆସନ୍ତା ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ତିଥିଗୁଡିକ ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ । ଆପଣମାନେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରକ୍ଷାକରି ଏହି ମହୋତ୍ସବର ସହୃଦୟ ଦର୍ଶକ ହେବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ ରଖୁଛୁ ।

"ପୁଣି କହି ରଖିବାକୁ ଚାହେଁ, ଆମେମାନେ ଶୈଳବାଳିକା ଅବା ଦିଶିଧାରିକା ହେଲେ ବି ଆମର ଜୀବନ ରହିଛି, ଆମେ ଶିଳାଶିଳ୍ପୀଙ୍କର ସ୍ମରଣରେ ସିଏ ଯେଉଁ ବାଳିକାକୁ ମନରେ ନେଇ ଅଙ୍କନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ମାନସିକତା ଧାରଣ କରିଛୁ । ଆମେ ପ୍ରକୃତିର

ଫଳଦାୟକ ସୁଗୁଣର ପ୍ରତୀକ । ଏହି ଉତ୍ସବରେ କୁମାରୀଗିରି ଆଉ କୁମାରଗିରି ବି ଜୀବନ ପାଇବେ, ଯେତେ ଯେତେ ମଣିଷ କଳିଙ୍ଗର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଯୁଗରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ଏଠାରେ ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ଯାତାୟତ ହେବେ, ଠିକ୍ ସେଇ ମତେ । ଯେମିତି ପୁରୁଣା ଯୁଗରେ ଥିଲେ ।

"ଏ ସବୁ ଦୃଶ୍ୟଗୁଡିକ ଅବୋଧ୍ୟ ଭାଷାରେ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ଶିଳାରେ ରଚିତ, ସେହି ଗୁଡିକ ହିଁ କଳିଙ୍ଗ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ମୃତି ଐତିହ୍ୟର ଭାଗବତ । ଏହାକୁ ଖାରବେଳ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ସବରେ ଅନାବରଣ କରିଥିଲେ, ତାହା ପ୍ରତି ଶତକରେ ସେମିତି ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଛି ।

"ଏଇ ଯୁଗଳ ପାହଡ଼ ବକ୍ଷରେ ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା, ଦିଶାଧାରିକା, ଦ୍ୱାରପାଳ ଆଉ ଦ୍ୱାରପାଳିକା, ଅସଂଖ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଧର, ଗନ୍ଧର୍ବ, ଅପସରା, ଯକ୍ଷ ଆଉ କିନ୍ନର । ଆପଣ ମାନଙ୍କର ସ□ର ସ୍ତର ଅଲଗା, ଆମ ମାନଙ୍କର ସ୍ତର ଅଲଗା । କେହି କାହାକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରିପାରିବା ନାହିଁ । କାରଣ ଆମର ରୂପ କେବଳ ବାୟବୀୟ । ଆପଣମାନେ କୌଣସି ଦୃଶ୍ୟରେ ଭୟଭୀତ ହେବାର କାରଣ ନାହିଁ ।

"ପ୍ରଥମ କଳିଙ୍ଗ ଧର୍ମୋତ୍ସବରେ ଅଧିଷ୍ଠାତା କଳିଙ୍ଗ ଅଗ୍ରଜିନା ଋଷଭଦେବ ବୋଧହୁଏ ଶାନ୍ତିରେ ବରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏ ଶିଳାଲିଖନ ସଭ୍ୟତାରେ ଇତିହାସ ପାଇଁ ଏକ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟାସ । ଏହା ଖାଲି ରଚନାରେ ସୀମିତ ହୋଇ ରହିବନି, ପ୍ରତି ଶତକରେ ପ୍ରଥମ ଧର୍ମୋତ୍ସବ ପରି ପ୍ରତୀୟମାନ ହେବ ।"

ଏସବୁ ଶୁଣିବା ପରେ ତିନି ବନ୍ଧୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲେ, ମନରେ ଦମ୍ଭ ପଶିଲା ରାତିର ଭୟଙ୍କର ଘଟଣା ଯଦି ବି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ, ସେମାନେ କେବଳ ଦର୍ଶକ, ତାଙ୍କ ଶରୀରରେ କିଛି ବି କ୍ଷତି ପହ□ନାହିଁ ।

ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ବି ସାହାସ ସ□ କରି ପାରି ନାହାନ୍ତି, ସେଇ ଶାଳଭଞ୍ଜିକା ସହିତ ଦି ପଦ କଥା ହେବାକୁ । କେବଳ ଶୁଣୁଛନ୍ତି କ'ଣ ଘଟି ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଯେଉଁ ପାହାଡ ଦେଖିଥିଲେ, ତାହାର ପରିବେଶ ବେଶ୍ ପରିବ□ ହୋଇଯାଇଛି, ଗୁମ୍ଫା, ଶିଳାରାଜି, ବୃକ୍ଷଲତା ଯେ ଆଜିକାର ନୁହେଁ, ତାହା ବୋଧ ହେଉଛି । ଏମିତି ଧାରଣା ଆସିଲା ନିଶାର୍ଦ୍ଧରେ ଏହି ଯୁଗଳ ପର୍ବତ ବହୁ ଅତୀତକୁ ଚାଲିଯାଇଛି । ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଅତୀତର କିଛି ଅଜଣା ଘଟଣା ଦେଖିପାରିବେ ।

ଏତିକି ବେଳେ ଅପ□ ଦେଖିଲା ଶାଳଭଞ୍ଜିକା ଧୀରେଧୀରେ ତାଙ୍କ ଜୟା-ବିଜୟା ଗୁମ୍ଫା ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେଣି । ଦିଶିଧାରିକା ତାଙ୍କର ଗଣେଶ ଗୁମ୍ଫା ଆଡକୁ ମୁହଁ କରି ଚାଲିଲେଣି । ତେଣୁ ଆଜି ପହିଲି ଦିନରେ ଅଧିକ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ନ ମିଳିପାରେ । ଏଇ ଆଲୋକିତ ପରିବେଶରେ ଭଅଁରମାରୀ ଗଛ ଖୋଜିବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନି ।

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ଆଜି ଆଉ କେଉଁଥିରେ ମନ ଦିଅନି, ଆଜି ଯାହା ଦେଖିଲେ ଶୁଣିଲେ ତାହା ଆମକୁ ଏଠିକାର ଦେଖାଶୁଣା କଥାକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ହେବ । ଆମକୁ କିଛି ବି ସତର୍କ କରାଯାଇନି ମାନେ ଆମେ ନିରାପଦରେ ଆସନ୍ତା ଦିନ ଗୁଡିକରେ କିଛି ଅତୀତର ଛାୟା ଦେଖିପାରିବା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ପଣ କରିବା ତିନିଜଣ । ଏ ବିଷୟ ନ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହାରି ଆଗରେ ମୁହଁ ଖୋଲିବା ନାହିଁ ।"

ଅଭିରାମ କହିଲା, "ମୋତେ ବୋଧ ହେଉଛି, ଯାହା ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେବ କେବଳ ଆମ ତିନି ଜଣଙ୍କୁ । ଆଜି ଅମୃତ ବେଳାରେ ପହ□ ପାରିଥିବାରୁ ଆମେ ତିନି ଜଣ ଭାଗ୍ୟବାନ । ମୋର ମନରେ ଆନନ୍ଦ ଆସୁଛି । ଏ ସବୁ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଆମେ ଅତୀତର କଳିଙ୍ଗର ଧନସମ୍ପ□ ବିଷୟରେ କିଛି ଆଭାସ ପାଇପାରିବା । ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ଏଠାରେ ବହୁ ସୁନାରୁପା ମାଟିତଳେ ପୋତି ହୋଇ ରହିଛି । ସତ ମନେ ହେଉଛି । ତାହାର କିଛି ଆଭାସ ମିଳିପାରେ ।"

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ କହିଲା, "ଏବେଠୁ ଏତେ ଆଶା କରନା । ଏହି ଅତୀତ ଦୃଶ୍ୟାବଳୀ ଯେ ମୂଲ୍ୟବାନ, ତାଠାରୁ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ କୌଣସି ସୁନାରୁପା ହୋଇ ନପାରେ । ଆମେ କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଆଶା ନରଖି ଆମର ନିଜ ସ୍ଥାନର କେବଳ ଇତିହାସ ସ୍ୱଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିବାକୁ ଆଶା ରଖିବା ।"

ଆଜିର ପରିବ□ ପରିବେଶରେ ଭଅଁରମାରୀ ଗଛ ସନ୍ଧାନ ମିଳିବା କଷ୍ଟକର । ପରେ ତାକୁ ଖୋଜିବା । ଆଜି ଏତିକିରେ ଫେରିଯିବା ।

ତିନିଜଣ କୁମାରୀଗିରିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ତଳେ ପହଞ୍ଚିଲେଣି । ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ଭାବରେ ନିରବରେ ଚାଲିଛନ୍ତି । ସମ୍ଭବତଃ ଭୋର ହୋଇଗଲାଣି । କେହି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ଆଖଡାଘରେ ଶୋଇଯିବେ ।